

Dorpscentrum Langenboom

Peiling van het draagvlak

Dorpscentrum Langenboom

Peiling van het draagvlak

mevrouw drs. M. Swinkels

PON
Instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant

maart 2006

Deze uitgave werd mede mogelijk gemaakt door: Stichting Op het Dorp en het Combifonds van de provincie Noord-Brabant.
Het PON heeft dit onderzoek verricht in opdracht van: Dorpsraad Langenboom.

ISBN 90-5049-387-4

© 2006 PON Instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant.
Het auteursrecht van deze publicatie berust bij het PON. Gehele of gedeeltelijke overname van teksten is toegestaan, mits daarbij de bron wordt vermeld.
Vermenigvuldiging en publicatie in een andere vorm dan dit rapport is slechts toegestaan na schriftelijke toestemming van het PON.
Deze publicatie is te bestellen onder vermelding van PON-publicatie 06-22.

PON
Postbus 90123
5000 LA Tilburg
E-mail: pon@ponbrabant.nl
Telefoon: (013) 535 15 35
Internet: www.ponbrabant.nl

Inhoud

1	Inleiding	5
1.1	Dorpsvisie Langenboom	5
1.2	Een dorpscentrum met voorzieningen	5
1.3	Leeswijzer	6
2	Achtergrondgegevens	7
2.1	Huidige functies van De Wis en Steunpunt 't Klôster	7
2.2	Achtergrondgegevens respondenten	8
2.3	Mening over De Wis	8
2.4	Mening over het steunpunt	9
2.5	Huidig gebruik van informele zorg	9
2.6	Bereidheid tot zorgverlening aan anderen	10
3	Een dorpscentrum voor welzijn en zorg	11
3.1	Eerstelijnszorg	11
3.2	Educatie en ontspanning	12
3.3	Informatiepunt wonen-zorg-welzijn	12
3.4	Eetcafé	13
3.5	Kinderopvang en naschoolse opvang	13
4	Een dorpscentrum met winkelvoorziening	14
4.1	De dagelijkse boodschappen	14
4.2	Extra maatregelen	15
4.3	Aanvullende winkelservice	16
5	Conclusies en aanbevelingen	17
5.1	Ontmoeting op verschillende plekken in het dorp	17
5.2	Clustering van bestaande voorzieningen	18
5.3	Toevoeging van nieuwe elementen	18
5.4	De dorpswinkel	19
5.5	Vangnet voor zorgvragers	19
5.6	Digitaal informatie- en adviespunt	20
5.7	Eetcafé	20
5.8	De bibliotheek	21
5.9	Voorzieningen voor kinderen en jongeren	21
6	Vervolgstappen	23
Bijlage:	Vragenlijst voor alle huishoudens in Langenboom	25

1 Inleiding

Langenboom is één van de kernen van de gemeente Mill en Sint Hubert. Er wonen ongeveer 2.200 inwoners in Langenboom. Het dorp kenmerkt zich door een lintbebouwing. Deze vorm is ook bepalend voor de infrastructuur van het dorp. Er is niet echt sprake van een dorpshart met voorzieningen. Zo is de winkelvoorziening geconcentreerd aan de ene kant van het dorp. Aan de andere kant van het dorp bevinden zich de kerk, het dorpscafé en het gemeenschapshuis De Wis. In het gemeenschapshuis zit een gymzaal. Ook grenst aan het gemeenschapshuis een steunpunt voor ouderen dat in verbinding staat met de seniorenwoningen in het monumentale pand 't Klôster.

1.1 Dorpsvisie Langenboom

In 2004 hebben de inwoners van Langenboom samen een dorpsvisie geformuleerd. Deze visie geeft antwoord op de vraag hoe het dorp zich zou moeten ontwikkelen om de leefbaarheid op peil te houden. Uit de dorpsvisie komt een aantal verbeterpunten naar voren. Er is behoefte aan meer geschikte woningen voor starters en senioren. De seniorenwoningen van het Klôster voldoen bijvoorbeeld niet meer aan de eisen van deze moderne tijd.

Daarnaast is er veel behoefte aan opwaardering van het lokale aanbod van zorg en welzijnsactiviteiten en commerciële diensten. De bestaande zorgvoorziening in het steunpunt 't Klôster vinden de inwoners onvoldoende afgestemd op de behoeften in het dorp. Ook missen de inwoners een supermarkt voor de dagelijkse boodschappen.

De gemiste voorzieningen dienen meer op één centrale ontmoetingsplek in het dorp in een multifunctioneel dorpscentrum gecreëerd te worden. Dit bevordert de inloop van verschillende inwoners uit het dorp waardoor er meer leven in de brouwerij komt. De inwoners vinden de locatie bij De Wis en het steunpunt de meest logische plek hiervoor.

Er is een dorpsraad in het leven geroepen om aan de slag te gaan met de verbeterpunten.

1.2 Een dorpscentrum met voorzieningen

De dorpsraad is gestart met het verkennen van de mogelijkheden om zorg- en welzijnsvoorzieningen en een winkelvoorziening onder te brengen op één centrale plek in het dorp in de buurt van De Wis en 't Klôster. Er vonden oriënterende gesprekken plaats met de gemeente Mill en Sint Hubert, Pantein, Woonmaatschappij Maasland, een aantal lokale ondernemers en het bestuur van de Wis. Tevens zijn feiten verzameld over het gebruik van het bestaande aanbod van De Wis en het steunpunt. Hiervoor is navraag gedaan bij alle verenigingen in Langenboom, de bewoners van het Klôster en de coördinator van de dagopvang.

Uit de oriëntatieronde is het idee geboren om het gemeenschapshuis De Wis en het steunpunt voor ouderen en 't Klôster meer met elkaar te verbinden. Bestaande activiteiten kunnen elkaar versterken en wellicht kan door multifunctioneel gebruik van de ruimten ook ruimte ontstaan voor extra voorzieningen zoals een dorpswinkel.

Vervolgens heeft de dorpsraad met steun van Stichting Op het Dorp een enquête laten opstellen door het PON Instituut voor advies, onderzoek en ontwikkeling in Noord-Brabant om het draagvlak voor deze ideeën te peilen bij de dorpsbewoners (zie bijlage 1). De enquête is huis aan huis verspreid door vrijwilligers uit het dorp. Om de respons te verhogen hebben zij de vragenlijsten een week later ook weer opgehaald. Het PON heeft vervolgens de resultaten verwerkt en geanalyseerd. In deze rapportage zijn de bevindingen van de enquête weergegeven. Ook bevat het een aantal conclusies met aanbevelingen en een voorstel voor vervolg.

Aangezien uit de dorpsvisie ook de behoefte aan starters- en seniorenwoningen naar voren kwam, is ook een aantal vragen over de woonsituatie en -behoeften meegenomen in de enquête. Om meer inzicht te krijgen in de behoeften van starters hebben 150 thuiswonende jongeren van 18 jaar en ouder een aparte vragenlijst ontvangen. In deze rapportage laten we deze bevindingen buiten beschouwing. Op een later tijdstip zullen deze van pas komen wanneer de dorpsraad met dit aandachtspunt aan de slag gaat.

1.3 Leeswijzer

Het onderstaande overzicht geeft de opbouw van deze rapportage weer.

Onderwerp	Hoofdstuk
Achtergrondgegevens en enkele feiten	2
Draagvlak voor zorg en welzijnsvoorzieningen in het multifunctioneel dorpscentrum	3
Draagvlak voor een dorpswinkel in het multifunctioneel dorpscentrum	4
Conclusies en aanbevelingen	5
Vervolgstappen	6

2 Achtergrondgegevens

We hebben achtergrondinformatie verzameld over het bestaande aanbod van De Wis en het steunpunt via het bestuur van De Wis, de coördinator van de dagopvang in het steunpunt, de bewoners van 't Klôster en de verenigingen die al dan niet gebruik maken van De Wis.

Via de enquête hebben we ook enkele achtergrondgegevens verzameld over de respondenten en hoe zij in het algemeen tegen het gemeenschapshuis De Wis en steunpunt 't Klôster aankijken. Dit beeld kan namelijk van invloed zijn op de mate waarin ze het een goed idee vinden om daar een multifunctioneel dorpscentrum van te maken.

2.1 Huidige functies van De Wis en Steunpunt 't Klôster

Tabel 1 laat zien om welke functies en activiteiten het gaat.

Tabel 1: Bestaande functies in De Wis en Steunpunt 't Klôster

De functies	Activiteiten	De locatie
Sport	<ul style="list-style-type: none">- Gymlessen voor kinderen van de basisschool.- Sportverenigingen op het gebied van onder andere tafeltennis, badminton, volleybal, schaken, damesconditietraining.- Biljarten.	Gymzaal en andere ruimten in de Wis
Cultuur	<ul style="list-style-type: none">- Volksdansgroep- Dansmariekes- Heemkundekring- Carnavalsverenigingen	Gymzaal en andere ruimten in de Wis
Ontmoeting, recreatie en educatie	<ul style="list-style-type: none">- Hobby Doe-Wat- Wellfare- Yoga- KVO en allerlei andere verenigingen- De Dorpslijst Langenboom	De Wis
	Koffie-uurtje, kaarten, familiefeestjes voor bewoners van 't Klôster	Steunpunt 't Klôster
Zorg	EHBO	De Wis
	<ul style="list-style-type: none">- Dagopvang voor ouderen op maandag en vrijdag met activiteitenbegeleiding, 15 vrijwillige gastvrouwen, warme maaltijd en vrije inloop- Prikdienst	Steunpunt 't Klôster

Het bestuur van De Wis geeft aan dat de ruimten van de Wis dagelijks gebruikt worden door meerdere doelgroepen. Er vinden activiteiten plaats op het gebied van sport, cultuur, recreatie, ontmoeting, educatie en zorg.

Navraag bij alle verenigingen in Langenboom wijst uit dat die tevreden zijn over het aanbod en de ruimten van De Wis.

De coördinator van de dagopvang en de bewoners van 't Klôster geven aan dat de ontmoetingsruimte in het steunpunt vier dagen per week structureel wordt gebruikt. De bewoners van het Klôster maken op twee dagen gebruik van deze ruimte om samen koffie te drinken en om samen te kaarten. Op de andere twee dagen bezoekt een groep van maximaal 12 ouderen uit de gemeente Mill en Sint Hubert de dagopvang die Pantein biedt in het steunpunt. Tijdens de dagopvang is tevens een activiteitenbegeleider aanwezig. Ook nuttigen de deelnemers een warme maaltijd die gebracht wordt vanuit een centrale keuken van Pantein. Aangezien de vraag naar de dagopvang groeit, heeft Pantein een wachtlijst aangelegd voor een derde dag. De ontmoetingsruimte van het steunpunt wordt tevens gebruikt voor familiefeestjes van de bewoners van 't Klôster. Ook is er een prikdienst gehuisvest in het steunpunt. Volgens de coördinator van de dagopvang wordt de prikdienst goed bezocht.

2.2 Achtergrondgegevens respondenten

In totaal wonen er 900 huishoudens in Langenboom. Hiervan hebben 627 huishoudens de vragenlijst ingevuld en geretourneerd. Dit is een enorme respons, dit betekent namelijk dat 70% van het totaal aantal huishoudens heeft meegedaan aan de enquête. De cijfers zijn hierdoor zeer representatief voor de gehele Langenboomse bevolking. De hoge respons is bereikt mede dankzij de inspanningen van alle vrijwilligers die de lijsten huis aan huis hebben opgehaald.

Zowel mannen als vrouwen van verschillende leeftijden hebben de vragenlijst ingevuld. Vrouwen zijn in de meerderheid: 61% van alle respondenten blijkt namelijk een vrouw te zijn. De overige 39% van de vragenlijsten is ingevuld door een man. Wellicht dat vrouwen meer affiniteit met de onderwerpen hebben. Landelijke cijfers wijzen uit dat zorgtaken en huishoudelijke taken met name door vrouwen uitgevoerd worden.

Bij 28% van de respondenten is minstens één persoon in het huishouden ouder dan 60 jaar. Kijkend naar de dagelijkse dagbesteding blijkt dat 49% van de respondenten betaald werk verricht, 30% is huisvrouw of huisman, 18% gepensioneerd en 3% is arbeidsongeschikt of werkloos.

Ook hebben we gevraagd naar de woonsituatie van de respondenten. De belangrijkste bevinding voor deze rapportage is dat de meeste mensen graag in Langenboom wonen en daar ook in de toekomst willen blijven wonen. Slechts 5% van de huishoudens geeft aan niet in Langenboom te willen blijven wonen. Bij jongeren van 18 jaar en ouder ligt dit iets hoger. Een kwart van de jongeren geeft aan niet in Langenboom te willen blijven wonen. Het is de vraag of er voor hen voldoende betaalbare en geschikte woningen in Langenboom zijn. Als zij om die reden Langenboom verlaten kan het voortbestaan van voorzieningen in gevaar komen.

2.3 Mening over De Wis

Ruim de helft van de respondenten komt vaak tot regelmatig bij De Wis. De meeste respondenten die bekend zijn met het aanbod zijn ook tevreden hierover. Extra navraag bij alle verenigingen in Langenboom wijst eveneens uit dat die tevreden zijn over het aanbod en de ruimten van De Wis.

Een aantal mensen geeft aan dat er meer activiteiten voor jongeren plaats zouden moeten vinden in De Wis. Er bestaat echter een apart gebouw (De Tweesprong) waar activiteiten voor jongeren in Langenboom plaatsvinden. Daarnaast geven meerdere mensen aan dat ze de ontmoetingsruimte in De Wis niet gezellig vinden omdat het meer een hal voor de doorloop is. Ook vinden sommigen dat het teveel de uitstraling heeft van een sportkantine waar nu voornamelijk enkele ouderen gebruik van maken om te biljarten. Ten aanzien van de sportzaal merkt een aantal mensen die verbonden zijn aan de volleybalvereniging op dat de zaal te klein is om met meerdere teams tegelijk daar te trainen. Hierdoor bestaat de kans dat ze in de toekomst uit moeten wijken naar een grotere kern. Voor zaalvoetbal moeten de mensen uit Langenboom al naar een grotere sporthal in een grotere kern die zich hier wel voor leent.

40% van de respondenten weet te weinig over het aanbod om hierover een mening te hebben. Dit heeft te maken met het feit dat 45% van de huishoudens nooit komt in De Wis.

2.4 Mening over het steunpunt

Het steunpunt 't Klöster kent een veel minder brede inloop van inwoners dan De Wis: 14% komt vaak tot regelmatig in het steunpunt.

Ofschoon iets meer dan 80% van de mensen aangeeft nooit in het steunpunt te komen, zegt een derde deel wel bekend te zijn met het aanbod. Dit heeft naar verwachting mede te maken met het feit dat een groep van 15 vrijwilligers uit Langenboom actief is tijdens de dagopvang. Zij ondersteunen de coördinator en een activiteitenbegeleider bij het begeleiden van de ouderen.

De coördinator van de dagopvang geeft aan dat het jammer is dat de beide ontmoetingsruimten van het steunpunt en De Wis niet met elkaar verbonden zijn. Zo zouden ook andere inwoners uit Langenboom bijvoorbeeld gebruik kunnen maken van de warme maaltijd of vrije inloop. Dit gebeurt nu niet vanzelfsprekend omdat een deel van de mensen elkaar ook al ontmoet in De Wis. Hierover maken meerdere respondenten in de enquête ook een extra opmerking. Ook zij betreuren het dat door het bestaan van twee ontmoetingsruimten naast elkaar de ontmoeting tussen kwetsbare ouderen en andere inwoners uit Langenboom uitblijft.

De coördinator noemt daarnaast nog een aantal andere aandachtspunten. De doucheruimte van het steunpunt wordt niet gebruikt en dient nu meer als opslagplaats. De ontmoetingsruimte is eigenlijk te groot voor een groep van 12 mensen en hierdoor minder gezellig. Daarbij vindt zij de ingang niet logisch omdat mensen voor de prikdienst achterin het gebouw nu meteen in de ontmoetingsruimte binnenkomen. Een ingang achterom zou wenselijk zijn.

2.5 Huidig gebruik van informele zorg

Landelijke cijfers tonen aan dat 80% van de zorg- en welzijnsvragen worden opgevangen door familieleden, vrienden en vrijwilligers van een vrijwilligersorganisatie. Zij zorgen er voor dat hulpbehoevenden zo lang mogelijk thuis kunnen blijven wonen. Deze zorg voor elkaar wordt ook wel aangeduid met informele zorg. Doordat de overheid een steeds groter beroep doet op de informele zorg neemt de druk op deze mensen toe. In de Wis en het steunpunt zouden extra activiteiten opgezet kunnen worden om de informele netwerken in het dorp te behouden en te versterken.

Om deze reden is via de enquête geïnventariseerd hoe groot de groep hulpbehoevende mensen is die informele zorg ontvangt van een mantelzorger of een vrijwilliger. Mantelzorgers zijn mensen die op grond van familiebanden of een andere duurzame relatie zorg verlenen aan anderen in de omgeving.

Tabel 2: Informeel zorggebruik (n=627)

Familiezorg en vrijwilligerswerk	huishoudens
Hulp van familie	6%
Hulp via een vrijwilligersorganisatie	2%

In tabel 2 kunt u zien dat in Langenboom 6% van de huishoudens de afgelopen drie maanden minstens één keer per week mantelzorg (familiezorg) hebben ontvangen. Deze situatie komt in de richting van de landelijke cijfers. Hieruit blijkt dat 6% van de bevolking van 18 jaar of ouder langer dan 8 uur per week mantelzorg verleent. Ook genoot 2% van de respondenten hulp van een vrijwilligersorganisatie in aanvulling op of in de plaats van de mantelzorg. Op basis van landelijke kengetallen kunnen we aannemen dat de groep hulpbehoevenden die gebruik maakt van professionele zorg zoals huishoudelijke zorg, wijkverpleging, gehandicaptenzorg of dagopvang kleiner dan of gelijk is aan 6%. De groep hulpbehoevende inwoners die minstens 1 keer per week gebruik maakt van de zorg van anderen is dus klein in Langenboom. Het gaat om een groep van zo'n 34 huishoudens.

2.6 Bereidheid tot zorgverlening aan anderen

We gingen in de enquête tevens na hoeveel mensen mantelzorg bieden en hulp verlenen vanuit een vrijwilligersorganisatie. Ook peilden we hoeveel mensen bereid zijn tegen betaling zorg aan anderen in het dorp te bieden.

Het percentage mensen dat mantelzorg of vrijwillige hulp verleent is nagenoeg gelijk: 13 % van de respondenten biedt momenteel mantelzorg en 12% biedt hulp via een vrijwilligersorganisatie. Deze percentages hebben niet alleen betrekking op mensen die de afgelopen drie maanden minstens 1 keer per week hulp aan anderen boden. Ook mensen die minder vaak mantelzorg of vrijwillige hulp bieden maken deel uit van deze groep. Hierbij kan gedacht worden aan activiteiten zoals het bezoeken van dorpsgenoten die zijn opgenomen in het ziekenhuis of een jaarlijks terugkerende activiteit zoals een wandeltocht met hulpbehoevenden.

Ongeveer 20% van de respondenten is bereid om tegen betaling zorg te verlenen aan anderen in het dorp. Dit zijn 117 huishoudens. Hiervan blijkt 80% geen informele zorg te verlenen. Er lijken dus nog extra mogelijkheden te bestaan voor hulpbehoevenden om via persoonsgebonden budgetten meer mensen in het dorp in te schakelen.

3 Een dorpscentrum voor welzijn en zorg

Door De Wis meer te verbinden met het steunpunt 't Klôster zouden er meer activiteiten op het gebied van zorg en welzijn mogelijk zijn. Hiervoor hebben we een lijst van mogelijke activiteiten samengesteld die deel uit zouden kunnen maken van het aanbod van het multifunctionele dorpscentrum in De Wis. Het ging hierbij niet alleen om nieuwe activiteiten, maar ook om het samenvoegen van enkele bestaande activiteiten. In de enquête hebben de respondenten de activiteiten aangekruist waarvan zij daadwerkelijk gebruik zouden maken als deze in het dorpscentrum geboden worden. Tabel 3 geeft de score per activiteit aan.

Tabel 3: Extra activiteiten in De Wis en het steunpunt (n=627)

Extra activiteiten	Huishoudens
Afhaalpunt apotheek	59%
Prikdienst	57%
Spreekuur huisarts	48%
Fysiotherapeut	35%
Afhaalpunt bibliotheek	30%
Cursussen	23%
Spreekuur wijkverpleegkundige	21%
Computerhoek met internet en lessen	20%
Jeugdhonk	20%
Eetcafé	18%
Informatiepunt zorg-wonen-welzijn	18%
Creatieve activiteiten	17%
Kinderopvang en buitenschoolse opvang	9%
Weegspreekuur	6%

Hieronder lichten we de bovenstaande activiteiten nader toe.

3.1 Eerstelijnszorg

Eerstelijnszorgvoorzieningen scoren het hoogst. Bijna 60% van de respondenten geeft aan gebruik te zullen maken van een afhaalpunt van de apotheek. De bloedprikdienst scoort bijna even hoog. Mensen in verschillende leeftijdscategorieën vinden de prikdienst van belang. Overigens is in het steunpunt al een prikdienst. Bijna de helft van de respondenten heeft ook veel behoefte aan een spreekuur van de huisarts. Dat is opmerkelijk, want een huisarts uit Mill heeft enkele middagen per week spreekuur in Langenboom. Kennelijk gaan deze respondenten naar een andere huisarts. Ruim een derde deel van de respondenten zou het fijn vinden als er een fysiotherapeut in Langenboom ter beschikking zou zijn. Een spreekuur van een wijkverpleegkundige wordt door 21% op prijs gesteld. Met name de mensen in de leeftijd van 46 jaar en ouder vinden dit aanbod belangrijk.

De groep inwoners die aangeeft gebruik te zullen maken van een weegspreekuur voor zuigelingen is een kleine groep van 6%. Dit zijn 40 huishoudens. Het gaat hier echter om een voorziening voor een zeer specifieke groep van de bevolking, namelijk ouders met zuigelingen. Ten opzichte van de totale Langenboomse bevolking is deze groep ook relatief klein.

Ofschoon veel mensen de aanwezigheid van een aantal van de bovengenoemde eerstelijnsvoorzieningen in De Wis zeer op prijs zouden stellen, wil dit nog niet zeggen dat zij hiervan intensief en met enige regelmaat gebruik zullen maken. Deze groep is naar verwachting veel kleiner. Ervaringen in andere vergelijkbare kleine kernen tonen namelijk aan dat veel van de bovengenoemde eerstelijnszorgvoorzieningen hierdoor onvoldoende rendabel te maken zijn op deze schaalgrootte. De inwoners van een kleine kern zijn vaak verdeeld over meerdere huisartsenpraktijken. Ook is de groep hulpbehoevenden in een kleine kern zeer klein. Hetzelfde geldt voor de groep inwoners met zuigelingen.

3.2 Educatie en ontspanning

Ten aanzien van activiteiten op het gebied van educatie en ontspanning scoort het gebruik van de bibliotheekfunctie het hoogst. Een derde deel van de respondenten geeft aan daadwerkelijk gebruik te zullen maken van een afhaalpunt van de bibliotheek. Met name de groep ouders met jonge kinderen in de leeftijd van 31 tot 45 jaar vindt deze functie belangrijk. Van deze groep geeft 44% aan hiervan gebruik te zullen maken.

We kennen een aantal succesvolle voorbeelden in kleine kernen waarbij de bibliotheekfunctie is ondergebracht in het gemeenschapshuis of de basisschool dankzij de inzet van vrijwilligers. Gezien deze hoge score is het zeker de moeite waard om de mogelijkheid hiervan in Langenboom nader te onderzoeken.

Daarnaast geeft rond de 20% van de respondenten aan gebruik te zullen maken van cursussen en een computerhoek met internetlessen als deze in het dorpscentrum aanwezig zouden zijn. Ten aanzien van de mensen die de computerhoek van belang vinden, blijkt de helft van de mensen in de leeftijd van 46 tot 60 jaar te zijn.

Ook geeft 20% van de respondenten aan dat zij een Jeugdhonk in De Wis op prijs zouden stellen. Met name de groep mensen in de leeftijd van 31 tot 45 jaar met jonge kinderen heeft dit aangekruist. Hierbij plaatsen meerdere mensen de aanvullende opmerking dat de activiteiten van het dorpscentrum niet alleen gericht zouden moeten zijn op ouderen, maar ook op de jeugd en de jongeren van Langenboom. In De Tweesprong bestaat nu een aparte ontmoetingsruimte. Hierover zijn de jongerenorganisaties die hier gebruik van maken zeer tevreden.

Creatieve activiteiten scoren in mindere mate met 17%.

3.3 Informatiepunt wonen-zorg-welzijn

Een relatief kleine groep, namelijk 18% van de respondenten, geeft aan gebruik te zullen maken van een informatie- en adviespunt. Met name de mensen in de leeftijd van 46 jaar en ouderen vinden dit belangrijk. Uit ervaring weten we dat de groep die hier regelmatig gebruik van zal maken kleiner zal zijn. Dit zijn de mensen met een hulpvraag of de mantelzorgers van iemand met een hulpvraag die niet opgevangen kan worden door het eigen persoonlijke netwerk.

In paragraaf 2.3 kwam naar voren dat deze groep ongeveer 6% van de inwoners van Langenboom bestrijkt. Hierdoor is het vaak al onvoldoende rendabel om een professionele kracht spreekuur te laten houden.

Er bestaan wel enkele voorbeelden in kleine kernen waar ze ondanks de kleine groep hulpvragers een informatiebalie met goede digitale verbindingen naar instanties hebben. Het gaat veelal om een informatiepunt in een dorps-huis of andere ontmoetingsplek waar dorpsbewoners elkaar al regelmatig treffen. Vrijwilligers uit het dorp maken mensen wegwijs. De ervaring wijst uit dat vooral de persoonlijke dienstverlening gewaardeerd wordt. Folderrekken en andere vormen van documentatie worden vaak onvoldoende gebruikt en lijken hierdoor minder van belang.

3.4 Eetcafé

In het steunpunt voor ouderen biedt Pantein dagopvang aan een kleinschalige groep van maximaal 12 ouderen. Twee dagen per week kunnen mensen uit de gemeente Mill en Sint Hubert de dagopvang bezoeken. Een groep vrijwilligers uit Langenboom helpt de activiteitenbegeleider en de coördinator van de dagopvang bij de verschillende activiteiten. Tijdens de dagopvang wordt ook de warme maaltijd uitgeserveerd aan de bezoekers. Wellicht dat meerdere inwoners van Langenboom zoals alleenstaande ouderen hier gebruik van zouden willen maken. Dit zou een goede en laagdrempelige manier kunnen zijn om meer inloop van andere doelgroepen bij het steunpunt te creëren. Ervaringen elders tonen dit ook aan. Daarom is in de enquête de behoefte aan een eetcafé gepeild. Tabel 3 laat zien dat 18% hier daadwerkelijk gebruik van zou maken. Het gaat om 110 huishoudens met mensen uit verschillende leeftijdscategorieën. Het eetcafé lijkt hiermee een brede groep inwoners van Langenboom aan te spreken.

3.5 Kinderopvang en naschoolse opvang

In Langenboom is een erkende voorziening voor kinderopvang aanwezig in De Tweesprong. Ervaringen in andere dorpen tonen aan dat het grootste gedeelte van de vraag van kinderopvang en buitenschoolse opvang (BSO) wordt opgevangen door het eigen persoonlijke netwerk. Ondanks deze gegevens geven 53 huishoudens aan gebruik te zullen maken van een kinderopvang en BSO als deze functies in het dorpscentrum aanwezig zouden zijn. Dit is 9% van de respondenten.

4 Een dorpscentrum met winkelvoorziening

De dorpsraad speelt met de gedachte dat in het multifunctioneel dorpscentrum een dorpswinkel gehuisvest zou kunnen worden. Het draagvlak hiervoor is gepeild aan de hand van meerdere elementen. We hebben gepeild hoeveel mensen de dagelijkse boodschappen zouden doen in het dorp. Hierbij is ook gevraagd naar de soort producten die zij er zouden kopen. Daarnaast is gepeild in hoeverre de inwoners bereid zijn om extra maatregelen te treffen die bijdragen aan een duurzame en rendabele winkelvoorziening.

Ook is geïnventariseerd welke extra services in de winkel op prijs gesteld worden door de inwoners.

4.1 De dagelijkse boodschappen

Tabel 4: Type boodschappen per huishouden (n=606)

Type boodschappen	Huishoudens
Alle boodschappen in Langenboom	38%
Alleen de boodschappen die hij/zij vergeten is	46%
Alleen de versproducten	9%
Alleen de houdbare producten	4%
Geen boodschappen in Langenboom	3%

Uit tabel 4 blijkt dat 38% van de respondenten volledig klant bij de dorpswinkel wil worden en dat 59% er gedeeltelijk de boodschappen wil doen. Met name de ouderen geven aan alle boodschappen te willen doen in het dorp. Van de groep ouderen die ouder is dan 75 jaar geeft 70% aan alle boodschappen te willen doen en van de mensen in de leeftijd van 61 tot 75 jaar wil 56% alle boodschappen doen in het dorp.

Mensen uit jongere leeftijdscategorieën willen met name de dorpswinkel gebruiken voor de levensmiddelen die zij vergeten zijn of tekort komen. Meer dan 50% van de mensen in de leeftijd van 18 tot 60 jaar wil hiervoor de winkel gebruiken.

In totaal willen 589 huishoudens klant worden. Omgerekend naar de totale bevolking (uitgedrukt in huishoudens) is dit 65% van alle 900 huishoudens in Langenboom.

Het is de vraag in hoeverre de inwoners deze intentie ook daadwerkelijk na zullen komen in de praktijk. Ervaring wijst uit dat de wens voor een dorpswinkel vaak groter is dan het daadwerkelijk gebruik als de winkel er eenmaal is. In kleine kernen blijkt het bindingspercentage van dorpswinkels op ongeveer 30% te liggen.

In de enquête is gevraagd naar het bedrag wat mensen wekelijks denken te besteden in de winkel. Op basis hiervan is de gemiddelde weekomzet uiterekend. Deze bedraagt gemiddeld € 21.406,--. Dit ligt hoger dan de gemiddelde weekomzet die Troefmarkt op basis van een eerste marktonderzoek voor een Langenboomse dorpswinkel inschatte. Troefmarkt verwachtte een weekomzet van € 15.000,--.

4.2 Extra maatregelen

Ervaringen elders in het land wijzen uit dat in kleine kernen met minder dan 3.000 inwoners het extra inspanningen en maatregelen vergt om te komen tot een rendabele dorpswinkel. In de enquête peilden we het draagvlak voor drie verschillende maatregelen.

Maatregel 1: inzet van personeel en vrijwilligers

Sommige winkels vergroten de binding met het dorp door alleen mensen uit het dorp werkzaamheden te laten verrichten in de winkel. Deze personeelsleden kennen de mensen in het dorp goed waardoor het contact makkelijker tot stand komt. Hiermee wordt de winkel een laagdrempelige plek en de inloop bevorderd. Sommige taken in de winkel kunnen ook door vrijwilligers uit het dorp uitgevoerd worden. Dit is een manier om het sociale netwerk in het dorp actiever te betrekken bij de winkel. Op deze wijze hebben meerdere mensen belang bij het voortbestaan van de winkel.

Het lijkt in Langenboom geen probleem om in het eigen dorp winkelpersoneel en vrijwilligers voor de dorpswinkel te vinden. In totaal geven 147 respondenten aan vrijwilligerswerk en/of betaald werk te willen verrichten in de dorpswinkel. Hiervan zijn 93 deelnemers vrijwillig bereid zich in te zetten voor de dorpswinkel tegen een vergoeding. Ook willen 54 deelnemers als betaalde werknemer aan de slag in de dorpswinkel.

In de aparte vragenlijst voor de thuiswonende jongeren van 18 jaar en ouder geven 19 jongeren aan geïnteresseerd te zijn in een bijbaantje. Hierbij maakt iemand wel de kanttekening dat met name ook jongere jongeren vanaf 14 jaar geïnteresseerd zijn in dergelijke bijbaantjes zoals vakken vullen. Deze groep is echter niet apart bevraagd.

Maatregel 2: Een financiële bijdrage

Een andere bindingsmaatregel die voorkomt is dat de inwoners zich financieel aan de winkel verbinden in de vorm van een eenmalige bijdrage als startkapitaal. Hiermee krijgen de inwoners medezeggenschap over de winkel. Hierdoor voelen zij zich eerder medeverantwoordelijk voor het voortbestaan van de winkel. Deze maatregel lijkt ook in Langenboom realiseerbaar. De helft van de respondenten is bereid een eenmalige financiële bijdrage van 25 euro of meer te leveren. Hiermee onderstrepen deze respondenten extra het belang dat zij hechten aan de komst van een dorpswinkel.

Maatregel 3: Inzet van gehandicapten

Ook kennen we voorbeelden waarbij dorpswinkels samenwerken met een zorginstelling voor verstandelijk gehandicapten. Dit doen zij om het financiële risico meer te spreiden of extra financiële middelen te vergaren. Zorginstellingen zijn op hun beurt op zoek naar geschikte plaatsen voor dagbesteding of een werkplek voor hun cliënten in de lokale samenleving. Een dorpswinkel biedt hiervoor goede mogelijkheden.

Het lijkt erop dat de inwoners van Langenboom het geen probleem vinden als bewoners van Dichterbij, een instelling voor verstandelijk gehandicapten, bepaalde taken in de dorpswinkel zouden vervullen. Dit idee wordt breed gedragen door 83% van de respondenten. Als in Langenboom wordt gekozen voor de inzet van verstandelijk gehandicapten dient uiteraard de winkelier daar volledig achter te staan.

4.3 Aanvullende winkelservice

In de enquête is een overzicht opgenomen van mogelijke voorzieningen die de dorpswinkel als extra service zou kunnen aanbieden. De huishoudens konden per voorziening aangeven of zij hier daadwerkelijk regelmatig gebruik van zouden willen maken.

Tabel 5: Regelmatig gebruik van extra voorzieningen door huishoudens

Type voorziening	Regelmatig gebruik huishoudens
Pinautomaat	70%
Postagentschap	70%
Drogist	68%
Retourette	49%
Cadeau artikelen	40%
Ansichtkaarten	34%
Kopieermogelijkheid	28%
Extra geld pinnen	27%
Kranten en tijdschriften	26%
Advertentieboard	23%
Stomerij	22%
Streekeigen producten	15%
Foto-ontwikkel-service	16%
Kant en klaar maaltijden	12%
Ticketverkoop	10%
Bezorging boodschappen	7%
Koffiecorner	7%

Tabel 5 laat zien dat de pinautomaat, het postagentschap, de drogist en de retourette zeer hoog scoren. Per voorziening bestaat bij tenminste de helft van de respondenten binnen alle verschillende leeftijdscategorieën een duidelijk animo om deze ook daadwerkelijk te gaan gebruiken.

Het is enigszins vreemd dat de retourette ook hoog scoort. Deze blijken bij veel dorpswinkels naar verloop van tijd onvoldoende rendabel te zijn.

De cadeau-artikelen en ansichtkaarten zijn het overwegen waard om op te nemen als extra voorziening in de dorpswinkel omdat van elk van deze voorzieningen minstens 34% van de respondenten gebruik zou maken.

5 Conclusies en aanbevelingen

In de verkenning hebben we via de enquête belevingsgerichte informatie over de behoeften, wensen en eigen inzet van de inwoners van Langenboom verkregen. Op grond hiervan constateren we dat er breed draagvlak in het dorp bestaat voor een dorpscentrum met een aantal zorg- en welzijnsvoorzieningen en een dorpswinkel in of bij De Wis.

Ook zijn er aanvullend op de enquête via andere bronnen achtergrondgegevens verzameld over het gebruik van de huidige accommodaties en het bestaande aanbod van voorzieningen in Langenboom. Hiermee is een goed beeld gekregen van de bestaande en gewenste voorzieningen die ondergebracht zouden kunnen worden in het dorpscentrum. Op grond van de bevindingen hebben we een aantal conclusies en aanbevelingen geformuleerd.

5.1 Ontmoeting op verschillende plekken in het dorp

De gemeenschapszin is groot in Langenboom. Uit de hoge respons op de enquête blijkt dat de inwoners van Langenboom zeer begaan zijn met de leefbaarheid van hun dorp en veel waarde hechten aan het verbeteren hiervan. Van de mensen die nu of in de toekomst een andere woning wensen willen ook de meesten het liefst in Langenboom blijven wonen. Er is een bloeiend verenigingsleven in Langenboom. Hiervoor ontmoeten mensen elkaar op verschillende plekken:

- Het gemeenschapshuis De Wis is de meest centrale plek in het dorp en kent een brede inloop van allerlei verenigingen en bewonersorganisaties en kinderen van de basisschool. De ruimten worden dagelijks gebruikt voor allerlei activiteiten op het gebied van sport, cultuur, recreatie, ontmoeting en educatie. De gebruikers zijn tevreden over het aanbod, maar vinden de ontmoetingsruimte onvoldoende sfeerrijk en niet meer van deze tijd. Ook wijkt één vereniging voor zaalvoetbal uit naar een grotere kern omdat de sportzaal hiervoor te klein is. De volleybalvereniging geeft aan dat in de toekomst ook voor hen de sportzaal te klein wordt om met twee teams tegelijk te kunnen spelen.
- Naast het gemeenschapshuis bevindt zich het steunpunt voor ouderen waarin tevens een prikdienst wordt gehouden. Veel mensen maken gebruik van de prikdienst. Een relatief kleine groep mensen maakt op twee dagen gebruik van het steunpunt. Dit zijn de bewoners van de seniorenwoningen in 't Klôster en de ouderen uit Langenboom en andere kernen van de gemeente Sint Hubert die de kleinschalige dagopvang bezoeken. De dagopvang wordt goed bezocht en de vraag groeit nog steeds. Zonder de hulp van 15 vrijwilligers uit Langenboom zou deze voorziening in een klein dorp als Langenboom niet mogelijk zijn. Tijdens de dagopvang wordt activiteitenbegeleiding en een warme maaltijd aangeboden. Deze activiteiten zijn ook interessant voor andere minder hulpbehoevende inwoners van Langenboom. Zij maken hier nu echter geen gebruik van. Daarbij is de ontmoetingsruimte te groot en hierdoor minder gezellig. Ook lopen mensen die naar de prikdienst gaan door de ontmoetingsruimte. De doucheruimte wordt niet gebruikt en dient nu voor opslag van spullen.
- De harmonie oefent in een apart gebouw en geeft aan hierover tevreden te zijn.

- In De Tweesprong bestaat een ontmoetingsplaats voor de jongeren uit Langenboom. De gebruikers hiervan geven aan tevreden te zijn over deze accommodatie. Het gebouw is echter verouderd en zal op de langere termijn aangepakt moeten worden.

Advies

We raden aan om samen met de gebruikers nader in gesprek te gaan over de ervaren knelpunten in de huidige accommodaties. Samen met de gemeente Mill en Sint Hubert en Pantein en Woonmaatschappij Maasland zullen de knelpunten niet los van elkaar, maar in onderlinge samenhang opgelost moeten worden.

5.2 Clustering van bestaande voorzieningen

Wij vragen ons af in hoeverre het op de langere termijn in een dorp als Langenboom rendabel is om meerdere ontmoetingsruimten op verschillende locaties in het dorp voor verschillende doelgroepen te handhaven. Voor de leefbaarheid en de sociale samenhang in een klein dorp zoals Langenboom is het juist belangrijk dat activiteiten voor zowel algemene groepen als specifieke groepen zoveel mogelijk op één centrale plek in het dorp plaatsvinden. Dit bevordert de ontmoeting tussen verschillende groepen die iets voor elkaar kunnen betekenen. Ook ontstaat er hierdoor meer inloop op één centrale plek wat tevens de haalbaarheid van extra aanbod kan vergroten.

Advies

Gemeenschapshuis De Wis lijkt de meest logische plek om bestaande en een aantal extra voorzieningen op het gebied van welzijn, zorg en commerciële dienstverlening onder te brengen. Bewoners geven in de enquête aan dat De Wis een centrale ontmoetingsplaats in het dorp is voor de hele Langenboomse gemeenschap. Daar vinden reeds allerlei activiteiten plaats op het gebied van sport, cultuur, recreatie, ontmoeting, educatie en zorg. We raden aan om na te gaan in hoeverre het mogelijk is om de ontmoetingsruimten van steunpunt 't Klôster en De Wis samen te voegen en centraal onder te brengen in één dorpscentrum. Hierbij is het ook van belang om na te gaan of het op de langere termijn wenselijk is om ook het aanbod van De Tweesprong en de harmonie onder te brengen in het dorpscentrum. Door het multifunctioneel gebruik van ruimten kan extra ruimte ontstaan voor deze voorzieningen en voorzieningen die gemist worden in het dorp.

5.3 Toevoeging van nieuwe elementen

Uit de enquête blijkt dat verschillende groepen inwoners behoefte hebben aan een aantal nieuwe voorzieningen die in het dorpscentrum op de locatie De Wis ondergebracht zouden kunnen worden. Op basis hiervan constateren we dat er draagvlak in het dorp aanwezig is voor de opzet van een dorpscentrum op deze locatie. Er is behoefte aan de volgende voorzieningen:

- een dorpswinkel;
- een informatie- en adviespunt;
- een bibliotheekfunctie;
- een computerhoek;
- een vangnet voor zorgvragers;
- een eetcafé;
- opvang van jonge kinderen;
- een ontmoetingsplek voor de jeugd.

Advies

Uit ervaring weten we dat op een schaalgrootte van het aantal inwoners in Langenboom de bovenstaande voorzieningen zoals een dorpswinkel moeilijk te realiseren zijn. Door deze voorzieningen in onderlinge samenhang te ontwikkelen ontstaan er extra mogelijkheden.

5.4 De dorpswinkel

De behoefte aan een dorpswinkel met extra services in de vorm van een pin-automaat, een postagentschap en een drogist is het grootst. Dit lijkt op basis van een eerste indicatie van het berekende bindingspercentage en de te verwachten weekomzet een haalbare en rendabele voorziening voor Langenboom. Het is echter de vraag in hoeverre de inwoners daadwerkelijk ook in de praktijk hun intenties na zullen komen. Beide cijfers liggen namelijk hoger dan de kengetallen van dorpswinkels in vergelijkbare kleine kernen. Indien deze indicaties in de praktijk lager uitvallen, is het nodig om extra maatregelen te treffen voor het vergroten van de binding en het vergaren van extra financiering. Hiervoor blijkt voldoende draagvlak in het dorp te bestaan. Een groep inwoners heeft interesse om zich als vrijwilliger of betaalde kracht in te zetten voor de winkel. Dit kan positief bijdragen aan de binding met het dorp. Ook zijn mensen bereid zich financieel aan de winkel te verbinden in de vorm van een eenmalige bijdrage voor het startkapitaal. Daarnaast hebben mensen er geen probleem mee als eventueel ook gehandicapten in de dorpswinkel taken zouden vervullen. Door samen te werken met een zorginstelling voor verstandelijk gehandicapten zou de dorpswinkel het financiële risico meer kunnen spreiden en extra inkomsten kunnen vergaren.

Advies

Om het voortbestaan van een dorpswinkel veilig te stellen is het van belang dat er voldoende inloop is. Door de dorpswinkel onder te brengen in het dorpscentrum wordt aangesloten op een plek waar mensen al vanzelfsprekend hun inloop hebben en elkaar regelmatig ontmoeten. De winkel brengt ook leven in de brouwerij en levert ook de inloop van andere doelgroepen op die nu niet gebruik maken van het bestaande aanbod in De Wis en het steunpunt. We adviseren om contact te leggen met de ondernemer die interesse heeft getoond om in Langenboom een winkel te beginnen. Op deze wijze kan meer zicht verkregen worden in het programma van eisen van een dorpswinkel. Vervolgens zal de mogelijkheid onderzocht moeten worden in hoeverre in het bestaande gebouw van De Wis hieraan tegemoet komt en welke ingrepen nodig zijn om te komen tot een geschikte winkellocatie in het dorpscentrum.

5.5 Vangnet voor zorgvragers

Een relatief kleine groep van zo'n 34 inwoners is hulpbehoevend en krijgt hulp van mantelzorgers en/of vrijwilligers. Dit is 6% van de respondenten. Dit percentage komt overeen met het landelijke percentage van mantelzorgers. Er is niet gevraagd wie van de huishoudens gebruik maakt van professionele zorg. Op basis van landelijke kengetallen kunnen we echter aannemen dat het merendeel van de zorgvragen, namelijk 80% wordt opgevangen door de informele zorg. We kunnen concluderen dat mensen in Langenboom net als in de rest van Nederland nog steeds vanzelfsprekend voor elkaar zorgen.

Dankzij de mantelzorg kunnen hulpbehoevende mensen zo lang mogelijk in Langenboom blijven wonen.

De behoefte aan een afhaalpunt van de apotheek, de prikdienst, een spreekuur van de huisarts en een spreekuur van de wijkverpleegkundige is groot. Aangezien een prikdienst aanwezig is en een huisarts uit Mill op enkele dagen spreekuur houdt in Langenboom nemen we aan dat deze voorzieningen niet bij iedereen in het dorp bekend zijn. Daarbij verwachten we dat een klein deel van de mensen met behoeften aan de bovengenoemde eerstelijnsvoorzieningen ook regelmatig hiervan gebruik zal maken. Het aantal zorgbehoevende mensen met mantelzorg in het dorp is veel kleiner.

Advies

We raden aan om in eerste instantie in te zetten op het versterken van de informele zorg. Hiervoor dient allereerst de vraag van mantelzorgers en vrijwilligers verhelderd te worden.

In aansluiting op de informele zorg kan gekeken worden welke eerstelijnszorgvoorzieningen mogelijk zijn. In overleg met Pantein zou nagegaan kunnen worden of hulpbehoevende inwoners ook voor vragen terecht kunnen bij de coördinator van het steunpunt voor ouderen. Ook zou met Thuiszorg Brabant Noordoost van gedachten gewisseld kunnen worden over de mogelijkheden van een digitaal spreekuur.

5.6 Digitaal informatie- en adviespunt

Ofschoon de groep respondenten die pleiten voor een informatie- en adviespunt op het gebied van wonen, zorg en welzijn zeer groot is, weten we uit ervaring dat een veel kleinere groep met een hulpvraag hier gebruik van zal maken.

Advies

We raden daarom aan om in te zetten op een digitaal informatie- en adviespunt. Een aantal mensen geeft in de enquête aan behoefte te hebben aan een computerhoek en internetlessen. Wellicht dat via deze hoek een digitale aansluiting gezocht kan worden met het zorgloket, het loket van de gemeente, de thuiszorg en andere zorginstellingen, woningcorporaties, de welzijnsinstelling en het VVV-kantoor.

Om mensen op weg te helpen met de computer zou met regelmaat een introductiebijeenkomst gehouden kunnen worden door een vrijwilliger over het gebruik van de computer. Ook zou er misschien 1 keer per week een vrijwilliger een paar uur aanwezig kunnen zijn om mensen te begeleiden. Het is verstandig om na te gaan of mensen in Langenboom interesse hebben voor dit type vrijwilligerswerk. Een verdergaande optie kan zijn om te kijken of er bijvoorbeeld bij de thuiszorg technologische mogelijkheden zijn om op afstand advies te kunnen bieden via internet.

5.7 Eetcafé

De opzet van een eetcafé is de moeite waard om nader te onderzoeken. De groep mensen die aangeeft hier regelmatig gebruik van te willen maken lijkt op het eerste gezicht groot genoeg om te komen tot een rendabele voorziening. Mensen van verschillende leeftijden hebben interesse. Een eetcafé is tevens een vorm van respijtzorg om mantelzorgers in het dorp te ontlasten.

De maaltijdvoorziening die nu reeds geboden wordt in de dagopvang zou uitgebouwd kunnen worden tot eetcafé.

Ook lijkt het erop dat er een nieuw potentieel aan informele zorgers in het dorp woont. Een groep van 117 huishoudens is bereid tegen betaling zorg aan anderen te bieden. Hiervan geeft 80% aan nu geen informele zorg aan anderen te bieden. Wellicht dat onder deze groep mensen ook mensen bereid zijn om te helpen in het eetcafé.

Advies

Een eetcafé kan bij uitstek een activiteit zijn om een verbinding te leggen tussen kwetsbare groepen en andere inwoners uit Langenboom. Een eetcafé is een meer laagdrempelige activiteit dan de dagopvang waar niet alleen een specifieke groep ouderen, maar ook iedereen in Langenboom iets aan kan hebben. Hierdoor kunnen ook andere kwetsbare groepen bereikt worden zoals bijvoorbeeld eenzame ouderen. Als het eetcafé plaatsvindt in de ontmoetingsruimte waar ook activiteiten voor allerlei verenigingen en andere groepen inwoners uit Langenboom plaatsvinden ontstaat er ook vanzelfsprekender contact tussen de kwetsbare groepen in Langenboom en de rest van de lokale samenleving. Ook bevinden zich onder de bezoekers van het eetcafé potentiële gebruikers van het digitaal informatie- en adviespunt. Dit zal de inloop daar tegelijkertijd bevorderen.

Om te komen tot een rendabel eetcafé is het van belang dat vrijwilligers uit het dorp zich hiervoor willen inzetten. We adviseren dan ook om te peilen of er voldoende interesse hiervoor bestaat. Daarnaast dient meer inzicht verkregen te worden in de behoefte van potentiële gebruikers van het eetcafé.

5.8 De bibliotheek

Een derde deel van de respondenten geeft aan gebruik te zullen maken van een bibliotheekfunctie in De Wis. Met name in de groep ouders met jonge kinderen scoort deze behoefte hoog. Gezien de grote interesse lijkt er voldoende draagvlak te zijn om de mogelijkheden van een bibliotheekfunctie in het dorp nader te onderzoeken.

Advies

We raden aan om met de bibliotheek contact te leggen. De bibliotheek heeft kennis en expertise over automatisering- en documentatiesystemen in huis. Samen met hen zou nagegaan kunnen worden of het mogelijk is om in De Wis een afhaalpunt van de bibliotheek te realiseren. Deze functie zou gecombineerd kunnen worden met een informatie- en adviespunt en een computerhoek. We adviseren om over dit onderwerp tevens met de basisschool in Langenboom te praten. Veel basisscholen beschikken over een documentatiesysteem en wellicht dat hier ook verbindingen te leggen zijn.

5.9 Voorzieningen voor kinderen en jongeren

Voor de sociale samenhang in het dorp is het belangrijk dat jong en oud elkaar ontmoet in het dorpscentrum. Dit geven sommige mensen ook expliciet aan in de enquête. In dit kader komen twee activiteiten naar voren uit de enquête die nader onderzocht moeten worden:

- opvang van kinderen;
- jeugdhonk.

Advies

Het is de moeite waard om uit te zoeken wat precies de behoeften zijn van de groep ouders die aangeeft gebruik te zullen maken van een kinderopvang of buitenschoolse opvang en of het dorpscentrum hierin iets kan betekenen. Er bestaan voorbeelden waarbij een groep ouders samen een collectief netwerk vormt om op de beurt op elkaars kinderen te passen. De steeds betere en nieuwe wet- en regelgeving schept ook steeds meer mogelijkheden. Zo kunnen sinds enige tijd oppassers uit het eigen persoonlijke netwerk zich aanmelden bij een erkende kinderopvang en via hen een vergoeding krijgen. Hierdoor kunnen ouders een beroep doen op het werkgeversaandeel voor de financiering van de opvang. Ook zien we dat de overheid basisscholen probeert te verplichten om buitenschoolse opvang te bieden. Dit gebeurt nu ook al met behulp van vrijwilligers. Wellicht kunnen al deze informele oppassers worden ondersteund door aanvullend aanbod vanuit het dorpscentrum. Om dit nader te verkennen is afstemming met de erkende kinderopvang en de basisschool in Langenboom nodig.

Het is ook van belang om de behoefte aan een jeugdhonk nader te onderzoeken. Een groep ouders in de leeftijd van 31 tot 45 jaar geeft aan hier behoefte aan te hebben. Naar verwachting gaat het hier om een jongere leeftijdsgroep dan de jongeren die nu al gebruik maken van De Tweesprong.

6 Vervolgstappen

Het is nu zaak dat de dorpsraad met hulp van Stichting Op het Dorp nader in gesprek gaat met een aantal organisaties over de mogelijkheden die zij zien voor de realisatie van een integraal aanbod van zorg, welzijn en commerciële dienstverlening in de huidige panden van de Wis en het Steunpunt.

Door de beide ontmoetingsruimten met elkaar te verbinden ontstaat er meer ontmoeting en inloop op één centrale plek in het dorp. Ook ontstaat er door multifunctioneel gebruik van ruimten extra ruimte voor een aantal nieuwe elementen zoals een dorpswinkel, een eetcafé en een informatie- en adviespunt met computerhoek en een bibliotheekfunctie en voorzieningen voor jonge kinderen en de jeugd.

Het is de vraag in hoeverre de huidige gebouwen zich hiervoor lenen en of er verbouwing of nieuwbouw nodig is. Samen met de volgende organisaties zullen zij hiervoor een haalbaarheidsonderzoek moeten uitvoeren:

- Gemeente Mill en Sint Hubert (eigenaar van De Wis en het steunpunt).
- Woonmaatschappij Maasland (eigenaar van de woningen in 't Klôster).
- Pantein (huurder van het steunpunt en aanbieder van de dagopvang).

We stellen voor om samen met hen een projectgroep te formeren. De projectgroep zal tevens andere organisaties betrekken bij het haalbaarheidsonderzoek die een aanbod hebben of willen bieden in het dorp:

- het bestuur van De Wis;
- de Rabobank;
- Dichterbij;
- de basisschool;
- de ondernemer van de Troefmarkt in Sint Hubert;
- vrijwilligersorganisaties, verenigingen, De Tweesprong en de harmonie.

Op basis van het haalbaarheidsonderzoek worden de mogelijkheden en onmogelijkheden van de huidige panden duidelijk. Tevens kan de dorpsraad samen met de betrokken organisaties reële keuzes maken in de nieuwe elementen die verder uitgewerkt gaan worden.

De binding met het dorp is van groot belang. De nieuwe elementen zijn niet haalbaar als hiervoor te weinig binding is. Daarom zullen de inwoners goed geïnformeerd moeten worden over de uitkomsten van het haalbaarheidsonderzoek.

In het vervolg hierop zal de dorpsraad extra informatie moeten verzamelen over de inzet van verenigingen en dorpsbewoners bij ieder element. Hiervoor zal de dorpsraad na het haalbaarheidsonderzoek de bestaande werkgroepen moeten benutten.

Bijlage: Vragenlijst voor alle huishoudens in Langenboom